

David Škufca

AKTIVNOSTI NA PODROČJU ZAKONODAJE IN JAVNEGA INTERESA

V letih 2019 in 2020 smo se kot društvo v javnem interesu na področju ohranjanja narave vključevali v javne razprave ob predlogih sprememb predmetne zakonodaje. Kot stranski udeleženci pa smo se vključevali tudi v upravne postopke, povezane s posegi, ki bodo imeli pomemben okoljski vpliv na podzemlje. V nadaljevanju so na kratko povzete nekatere aktivnosti, kot jih je zbral tajnik društva. Leto 2020 je prineslo spremembe zakonodaje, s katerimi se iz procesov odločanja o za ljudi, okolje in naravo pomembnih temah in investicijah želi izključiti zainteresirano javnost. Skupaj z drugimi NVO smo se na te namere aktualne vlade nemudoma in primerno odzvali. Glede na izkazane težnje oblasti po krnitvi pravice javnosti in NVO do udeležbe pri odločanju o okoljskih zadevah se zdi, da bomo v prihodnosti morali še več časa nameniti družbeni angažiranosti. Drugače društvenih zavez o varovanju kraške narave ne bomo mogli primerno in v zadostni meri uresničevati.

AKTIVNOSTI 2019

DZRJL je marca 2019 podalo *Predlog sprememb in dopolnitev Osnutka Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju ohranjanja narave*, ki jim je MOP v večji meri prisluhnil in v pravilnik implementiral precej bolj življenjske pogoje od prvotno zapisanih.

ARSO nas je pozval k vključitvi v postopek pri izdaji dovoljenj za postavitve vrat na vhode šestih podzemeljskih jam. DZRJL je sestavilo *Mnenja DZRJL kot stranskega udeleženca v upravnih postopkih pri izdaji dovoljenj za postavitve vrat na vhode več podzemeljskih jam*. Zaprtje jame javnosti oteži dostop do jame in lahko preusmeri obiskovalce v druge, bolj ohranjene in bolj občutljive jame, s čimer se škoda na jamah lahko poveča. Poleg tega postavitve rešetke, četudi previdna, jami povzroči neposredno škodo. Zato menimo, da morajo za vsako zaprtje jame obstajati nesporni razlogi, zaprtje pa mora biti izvedeno na način, ki najmanj vpliva na jamo in podzemno živalstvo. Strinjali smo se z zaprtjem Jame v Dovčku in Osovniške jame. Nismo se strinjali z zaprtjem Velike Vo-

dene jame in Žirovcove jame. Za Dihalnik Šice in Brezno južno od železniške postaje Dutovlje pa smo namesto zaprtja predlagali postavitve varovalne ograje. K vsaki jami smo podali obrazložitev.

AKTIVNOSTI 2020

Izjava nevladnih organizacij glede 42. člena novega protikoronskega zakona (ZIUZEOP-A)

DZRJL se je pridružilo omenjeni izjavi, kjer opozarjamo na 42. člen zakona, ki nevladnim organizacijam v javnem interesu na področju varstva okolja določa skoraj nemogoče pogoje za sodelovanje v postopkih pridobivanja gradbenega dovoljenja, v katerih se presoja tudi vplivi na okolje. Posredovali smo tudi podatke, ki jih je CNVOS (Center nevladnih organizacij Slovenije) potreboval za sestavo zahteve za ustavno presojo tega zakona. 23. 4. 2020.

Poziv vladi k umiku oz. preoblikovanju določenih členov novega ZIUZEOP-A

DZRJL se je pridružilo *Pozivu vladi k umiku oz. preoblikovanju določenih členov novega ZIUZEOP-A* (»protikorona zakon«), ki so s stališča varstva in ohranjanja okolja in narave sporni, ki ga je oblikovala t. i. Skupina strokovnjakov s področja biologije in somišljenikov – Zelena dežela. Poziv je izpostavljal spornost členov ZIUZEOP-A, ki umikajo okoljske varovalke, ki jih investitorji dojemajo kot ovire: predlagali smo, da se v celoti odstrani 42. člen in spremenijo člani 100.b do 100.h. 30. 4. smo še poslali pozive vsem državnim svetnikom Republike Slovenije proti sprejetju tega zakona. Poslano 27. 4. 2020.

HE Mokrice

DZRJL je 1. 10. 2020 s strani MOP prejel *Seznanitev z začetkom in potekom postopka in vabilo k udeležbi v postopku prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave v zvezi z integralnim postopkom izdaje gradbenega dovoljenja za objekt HE Mokrice*. Gre za prvi tovrstni postopek v Sloveniji. V dokumentu so nas vabili, da priglasimo svojo udeležbo v postopku, do katere smo upravičeni kot nevladna organizacija, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave, v nasprotnem

primeru se smatra, da se s prevlado strinjamo. Oblikovala se je delovna skupina (Špela Borko, Maja Zagmajster, Ester Premate), ki je v sodelovanju z izvršnim odborom pripravila obsežno, s strokovnimi in znanstvenimi argumenti podprto gradivo, v katerem smo izrazili mnenje DZRJL o neustreznosti prevlade javne koristi proizvodnje električne energije nad koristjo ohranjanja narave. Opozorili smo na postopkovne in upravne napake v postopku prevlade javne koristi. Prvo mnenje smo poslali 26. 10. 2020. Po odzivu investitorja na mnenje DZRJL smo 13. 11. 2020 poslali še dodatno mnenje z utemeljitvijo zavrnitve investitorjevih argumentov.

Pripombe na predlog Gradbenega zakona (GZ-1)

DZRJL je 9. 9. 2020 na MOP poslalo *Pripombe na predlog GZ-1*, kot so jih sestavili v Civilni pobudi za ohranitev Plečnikovega stadiona v izvorni obliki. Gre za spremembe, ki dodatno odpravljajo varovalne mehanizme za varovanje zdravja, okolja, narave in kulturne dediščine. V osnovi gre za izključevanje NVO iz presojanja, odpravo potrebnih strokovnih elaboratov, omejevanje pravnih sredstev, za uvajanje obvoza prostorskih načrtov, kadar le ti ovirajo izvedbo projekta, itd. |